

Učiteljski tečaj za voditelje kmetsko nadaljevalnih šol

Na banovinski vinarški šoli v Mariboru je pričel 20. aprila praktični kmetijski tečaj za voditelje kmetsko nadaljevalnih šol.

Tečaj sam je razdeljen v tri dele. Pričeti del traja do 16. maja, drugi del — teden dni — bo v juniju, a tretji del — tri tedne, pa v oktobru. Tečaj je zasnovan tako, da pride v prvem delu do veljave praktika živinoreje, poljedelstva, gozdarstva, vrtnarstva, čebelarstva, sadjarstva in vinarstva. V drugem delu posebno travništvo in tudi ostale panoge, v tretjem delu kletarstvo z vinogradništvom, sadjarstvo in tudi ostale panoge.

dvojno težko nalogo. Tam je treba najboljših učiteljev, saj naši slovenski ljudje vidijo še kaj radi tam preko le vse lepo in prav, ker naš sosed zna še danes omamljati, kot je znal to nekoč. In čas za to mu je ugoden!

Ravnatelj vinarške šole, znani kmetijski strokovnjak, g. Priol, je ob otvoritvi tečaja 20. aprila naglasil med drugim, da je kmetsko nadaljevalno šolstvo v dravski banovini na zavirljivi višini. Mi pa moramo gledati na to, da to šolstvo na tej višini ne samo obdržimo, nego ga še izpopolnimo. Naša naloga je to in brez nje naše delo ni popolno.

Udeleženci in vodstvo tečaja.

Dopolodne od 8. do 12. ure se vrši teoretičen, a od 14. do 17. ure praktičen pouk, bodisi na polju, v sadovnjaku, vrtu, hlevu ali pri čebelnjaku. Predavajo sami strokovnjaki in prepričani smo, da nam bodo podali mnogo praktičnih napotkov. Nastanjeni smo deloma v zavodu, deloma v gozdarski šoli in grajskem logu. Nad vse zadovoljni smo pod streho g. ravnatelja, ki je ljubeznivo poskrbel za to.

V tečaj je bilo sprejetih 30 učiteljev, ki so v pretežni večini kmetsko-nadaljevalne šole že vodili ali na njih vsaj poučevali. Tečajniki smo iz vseh delov dravske banovine, ponajveč pa iz obmejnih srezov, kar je vsekakor dobro, saj nam je ravno v obmejnih krajih treba ne le pedagoško najboljših učiteljev, nego takih, ki bodo mogli narodu tudi gospodarsko pomagati. Našemu kmetu pomagati do tega, da se bo znal sam gospodarsko dvigniti, da bo znal iz svoje grude iztisniti več in takšno blago, kot ga zahtevajo tržišča in da bo mirno zadiral na svoji zemlji, bodi naša velika naloga. In kje je potrebna taka vzgoja bolj kot v obmejnih krajih, kjer ima učitelj

Naš kmet stopa iz svoje konzervativnosti, razmere ga silijo k temu, da sledi duhu časa. Pomagajmo mu na tej poti. Kr. banska uprava daje letno velike zneske za kmetsko nadaljevalne strokovne učiteljske tečaje, ki bodo gotovo rodili bogat sad. Naše kmetsko nadaljevalne šole bodo, pod vodstvom strokovno dovolj usposobljenih voditeljev, v bodoče še zadovoljivejše in uspešnejše vršiti nalogo, ki so si jo postavile.

Ob tej priliki je treba poudariti, kako velike važnosti so kmetsko nadaljevalne šole, ki jih po našem podeželju vodi osnovnošolsko učiteljstvo. Delo v kmetsko nadaljevalnih šolah spada vsekakor med najkoristnejše učiteljevo izvenšolsko delo. Tu se mu nudi najboljša prilika spoznavati kmetove težave in potrebe in lahko zastavi svoje delo v oni smeri, kjer je njegova pomoč, njegov nasvet najbolj potreben.

Kakor kmetsko, tako je vse ostalo nadaljevalno šolstvo sestavni del narodne šole in zato je prav, da se učiteljstvo na posebnih tečajih izpopolnjuje za vodstvo takih nadaljevalnih šol, ker s tem vrši svojo nalogo narodnega učiteljstva. S. Ljubo.

Dravska banovinska sekcija Jugoslovanske unije za zaščito dece

Vprašanje dečje zaščite v Sloveniji postaja zadnja leta vedno bolj aktualno in zahteva prav posebnih ukrepov. Vkljub temu, da se je skrb za mladino v Sloveniji pojavila že zelo zgodaj, saj segajo prvi počutki že par stoletij v preteklost, in vkljub temu, da imamo danes pri nas okrog 300 društev in ustanov s podružnicami razporejenih po vsem teritoriju dravske banovine, se vendarle vedno bolj opaža, da ves ta ogromni aparat, ki je številčno gotovo na višku, ne daje onih rezultatov dela na področju dečje zaščite, ki bi bili časi, razmeram in potrebam primerni. Da

je temu iskati vzroka predvsem v splošni finančni krizi, so si edini vsi, ki se bavijo s tem poslom. Toda edini vzrok v zastoju in pomanjkljivosti uspeših pa ne obstoja samo v pomanjkanju finančnih sredstev, marveč, in to v pretežni meri, v tem, da vsa ta društva vkljub vsej požrtvovalnosti posameznikov niso mogla razviti svojega udejstvovanja v skupnem načelnem in osnovnem pravcu dečje zaščite, ker ni bilo nikogar, ki bi imel točen in podroben pregled vsega, kar se je ukrenilo v prid naših otrok. Na podlagi take ugotovitve stanja otroške zaščite pri nas, bi bilo

Znana solidna trrdka

A. ŽLENDER

Ljubljana, Mestni trg 22

naznanja cenjenim damam in gospodom, da je dospela ogromna količina krasnega volnenega blaga za damske plašče, kostume in obleke. Za gospode pa najfinejši kamgarn, blago za površnike in športne obleke

Brezobvezen ogled!

Najsolidnejši nakup!

še možno pokazati na vse nedostatke in vrzeli, obenem pa tudi z uspehom dati navodila in nasvete, kako naj bi se ti nedostatki odpravili. Hibe otroške zaščite so se pokazale v vseh državah, kjer imajo razporejeno zadevno akcijo. Da bi se to odpravilo, so se ustanovile zveze ali unije, ki naj bi z nekakšno regulacijo pomagale usmeriti delo v plodonosno smer. Potrebe pa so pokazale, da tudi to ni dovolj, marveč, da je treba ustanoviti nekako vrhovno inštanco, ki bo imela pregled vsega dela na polju otroškega skrbstva. Tako se je ustanovila Mednarodna unija za zaščito dece v Zenevi, ki je l. 1922. tudi izdala znano »Zenevsko deklaracijo o pravicah otroka«.

Tudi v Jugoslaviji in posameznih banovinah se je opazila ta pomanjkljivost, zato se je ustanovila v preteklem letu v Beogradu na predlog društva Rdečega križa in štiridesetih društev in ustanov, ki se bavijo z dečjo zaščito, zveza z naslovom »Jugoslovanska unija za zaščito dece«. O njenem prvem kongresu 30. novembra in 1. decembra lanskega leta je obširno poročal tudi »Učiteljski tovariš«. Po čl. 28. pravil Unije se ustanove tudi banovinske organizacije s sedežem po banovinskih centrih.

Občni zbor naše »Dravske banovinske sekcije jugoslovanske unije za zaščito dece« se je vršil pretekli teden v prostorih Rdečega križa v Delavski zbornici. Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora in poverjenik Glavnega odbora Unije g. dr. Viljem Krejčič. Občnemu zboru so prisostvovali delegati banske uprave, oddelka za socialno politiko in narodno zdravje, mestne občine, zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, dravskega banovinskega odbora Rdečega križa in delegati sledečih društev in ustanov: Dečjega in materinskega doma kraljice Marije, Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v Ljubljani, Kola jugoslovskega sester v Ljubljani in Celju, Telesno-kulturnega in izobraževalnega društva »Atena«, Banovinskega dečjega doma v Ljubljani, Društva skrb za mladino v Ljubljani, Zavoda za poplavljanje in vzgajanje mlajših nedoletnikov v Ljubljani, Društva Dom visokoškola, Dravske župe skavtov, Društva za varstvo otrok in mladine v Zagorju. Društvo se je v smislu oblastveno in od centralne Unije odobrenih pravil po soglasnem sklepu ustanovilo in si izvolilo soglasno naslednji odbor:

Predsednik odvetnik g. dr. Oton Fetič, podpredsednik odvetnik g. dr. Viljem Krejčič, tajnik učitelj tov. Vojko Jagodič, njegov namestnik gđ. cand. phil. Fides Novy, blagajnik g. Franjo Starman; odborniki ga. Vida dr. Novakova, ga. Minka Kroftova, g. višji sodni svetnik Oton Vidic in g. Miroslav Urbas. V odboru so zastopani po svojih delegatih še: Banska uprava, odd. za socialno politiko in narodno zdravje ter prosvetni oddelek, mestna občina ljubljanska, Zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani in Dravski banovinski odbor Rdečega križa. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: ga. prof. Marija Zeljeznova-Kokalj, tov. Miroslav Zor in šol. upravitelj tov. Alojzij Kolenc iz Zagorja.

Program banovinske sekcije, ki vsebuje predvsem izvedbo Zenevske deklaracije je po svojem delu in zahtevah z ozirom na slovenske potrebe zaščite dece ogromen. Sekcija ga bo skušala izvesti po svojih najboljših močeh zanašajoč se na razumevanje javnosti in predvsem onih, ki imajo posla in smisel za zdravstveno, moralno, pravno, gmojno ali vzgojno zaščito otrok, saj postane lahko član Unije vsako društvo ali zveza, ki se bavi posredno ali neposredno s katerokoli panogo dečje zaščite.

Skrajni čas je, da postane vprašanje naše mladine in sploh bodočih generacij eno najbolj upoštevanih in največje obzirnosti potrebnih vprašanj. In skrajni čas je že tudi, da se preživi tisto staro pojmovanje otroškega skrbstva, ki obstoja iz samega životarenja od danes do jutri in da se namesto te stare neživiljenjske in nesodobne miselnosti postavi nova, da je namreč treba izvesti brez oklevanja najširokogrudnejšo socialno reformo, v kolikor današnje razmere vplivajo povsem negativno bodisi direktno ali indirektno na zdravstveno, moralno ali vzgojno rast otroka. Da je najbolj porečje socialno vprašanje ravno izkoriščanje mlade delovne sile, brezposelnost, nesmotrni razdelitev dobrin, pomanjkljivo zavarovanje itd. in da teži vsa teža dela Unije ravno na rešitvi teh problemov, je jasno. Zakaj končna rešitev problema otroške zaščite obstoja pač v tem, da se zasužura vsaki družini njen materialni obstanek — skratka, treba je dvigniti društveno zajednico na stopnjo socialne pravičnosti!

In v tem smislu bo skušala izvajati Dravska banovinska sekcija Jugoslovanske unije za zaščito dece svoj program.

UPRAVITELJI (CE)
se naprošajo, da posredujejo pri svojih krajevnih šolskih odborih, da poravnajo ti zaostalo naročnino POPOTNIKA, ki sega še danes v visoke tisočake.

Opomine s priloženimi položnicami so prejeli vsi. Poslužite se teh, ako hočete, da bo uprava v redu.

Blagajnik JUJ

Tvrška

A. ŽIBERT

je preselila svojo MODNO TRGOVINO s Kongresnega trga šte. 9 v PREŠERNOVO ULICO v bivši lokal tvrdke H Suttner zraven franciškanskega samostana

Pasji bič

Sredi zemlje je sedeč na prestolu nekdo, ki ga niso ljudje nikdar zares spoznali, čeprav se je marsikomu zdelo, da ga je že nekje videl. Bil je velik, širokopleč in močan, da bi nosil lahko nebo na ramenih, trdega obraza in mrzlih oči. In imel je prečudno navado: človek se je zazrl vanj, gledal ga je nekaj časa in zdelo se mu je, da se je na prestolu sedeč v nekaj trenutkih čisto izpremenil, komaj vidno sivkasta prevleka na obrazu je izgubila barvo in zažarela rdeče, čez trenutek spet modro ali zeleno, kakor je pač sijalo sonce. Tistemu neznanemu, ki je sedel na prestolu in držal v rokah vaje ter mogočno vrznan gledal po zemlji. Ljudje niso vedeli imena, rekli so mu kratko gospod. Plašni so hodili mimo njega, preveč pa niso hoteli, zakaj še zmeraj je živel v srcih zavest, moči in ponosa je bilo še tudi dovolj v ljudeh.

Gospod pa ni imel biča. Zamahoval je s težko roko, kadar je ukazoval, a roka ni segla ljudem prav do srca, videli so gosposko mogočnost, čutili je niso, videli so ukazujoče oči, sami so se pa še naprej premikali leno in zaspano. Gospoda je glodala jeza, težka žalost je legala vanj, a preden ga je popolnoma objela, se je stvar sama uredila.

Prišel je eden izmed množice, Janez izpod Hriba so mu rekli, natihoma se je približal gosposkemu prestolu, pokleknil skrivaj predenj in zaprosil za košček belega kruha, za kos rumene pogače. Ovsenjak se je že naveličal, zdelo se mu je tudi, da ga ne režejo po postavah, star je že in zmeraj je bil zadosti rodoljuben in ponižen, da zasluži košček pogače. Gospodu so se zasvetile oči, hlastno je prikimal in dal prosjaku kos pogače.

»Toda« ga je spomnil, »za plačilo jermen iz hrbta«

In pustil je Janez izpod Hriba, da so mu izrezali jermen, tenak jermenček, pozabil je na bolečine ob pogači ter odhitel, le hoditi ni mogel več kot bi bilo človeško in spodobno, nekoliko upognjen je bil, kakor bi nesel na hrbtu težko breme.

Pa ni bilo dolgo, razneslo se je vse o jermenu in o pogači, ljudje so se zasmehljivo ozirali za Janezom izpod Hriba, a sami so se umikali v temo in hiteli k prestolu sredi zemlje in na vse pretege moledovali za košček pogače. Gospod ni nikogar prezrl, če je imel lep obraz ali ne, tudi za sorodstvo se ni zmenil, niti za legitimacije, prečudna dobrotljivost je sijala iz njegovih oči, dvigal je roke, kakor bi blagoslavljal klečeče, delil je kose rumene pogače, z vsakim kosom je pa dal izrezati s hrbta jermen, tenak jermenček. Krvave kaplje so padale na tla, na pesek pred prestolom, a niso nikogar motile, bile so kot rdeče rože, znanilke novega, lepšega življenja. Gospod se je smehljaj in smehljaj, vse barve so se prelivalo v njegovem obrazu, zdaj modra, zdaj črna, zdaj rdeča, nato spet zelena, vsaka barva je napolnila ljudi z novim zaupanjem, stegali so roke, nič več niso prosili skrivaj. Kar je bilo prej sramota, je postalo zdaj počaščenje. Počasi so se vsi zvrstili, kar jih je hotelo pogačo. Pestovali so jo v naročju, posedali ob potih in se mastili z njo.

Gospod je pa gledal v daljavo. Črna množica ljudi je še temnela pod hribi, ni se premaknila, kakor zid je slonel ob pebočjih hribov in čakala.

Gospod je vzdihnil: »Nikogar več ne bo!«
Ozrl se je na kup krvavečih jermenov. Potem je dal oklicati, naj se oglasi, kdor zna splesti bič iz jermenov. Ni še glasnik končal s klicanjem, že je priteklo na stotine tistih, ki so dobili pogačo, vsi bi radi pokazali, kako se splete dober bič. Gospod je odrazil naj-

bolj vsiljive in izbral močnega človeka z ognjenimi očmi:

»Daj, stopi ti bliže, spleti ga, takega mi spleti, kakor ga še ni videl svet, kakor ga še ni občutil človeški hrbet.«

Človek brez pogače je priskočil, oči so se mu vdano zasvetile, molče je prikimal in začel hlastno plesti. Prsti so se mu pregibali kakor še nikoli v življenju, stiskal je jermene, zategoval jih, kakor bi se veselil bolečin, ki jih bo prizadejal bič. Preden je pretekel potrební čas, je bil bič napravljen. Človek ga je izročil gospodu, in ga hvaležno gledal, ker mu je dopustil tako veliko delo. Gospod je pa vzel bič v roke, v trenutku so izginile vse megle, ki so ležale nad prestolom. Gospodov obraz je izgubil barvo, ostal je na njem le večni odsev vladajočega in ukazujočega, oči so se mu zaostroje, ustnice stisnile, vzdignil je bič, zamahnil z njim in zaklical:

»Naprej, vi sužnji narodov, izkazalo se je, kako naj živi svet! Jaz vam dobroto, vi meni bogastvo, jaz vam življenje, vi meni pasji bič, jaz vam pogačo, vi meni oblast!«

In vsi so začutili pekočo bolečino na hrbtu, kakor še nikoli poprej. Bolečina je rasla, prerasila je srce, prekrila kosti, večala se je in večala vse do današnjega dneva, kajti to vse se je zgodilo že davno, davno in ne more nikdar več usehniti.

Winkler Venceslav

»Četrta dimenzija«

Na šolskem vrtu pri čebelnjaku.

»Zdi se mi, da živimo še sedaj v onem prerokovanem in do sedaj še malo znanem štiridimenzionalnem svetu,« ogovori mlajšega tovariša priletel šolnik, ki je že več rodov sprivil do kruha.

Mlajši se zganje in osuplo reče: »Kako? To je vendar svet, katerega si niti predstav-

ljati ne moremo, ki je vendar fantastičen, plod eksaktnih ved, svet prebrisanih matematikov.«

»Res je! Prav imaš, previsoka domišljija, ne znamo se vsaj malo dvigniti iz navadnega življenja. To je sicer svet bodočnosti, pa vendar že svet sedanjosti, saj nas premotrivajo ljudje s prav posebnih stališč — s točk štiridimenzionalnega sveta.«

»Ne razumem.«

»Ljudje nas premotrivajo s stališča svojih posebnih nazorov, z oglišč, ki so daleč od našega življenja in segajo že v fantastičen svet, v svet bodočnosti.«

»Nazori? Oglišča? Bodoči svet?« vprašuje mladenič.

Po kratkem molku: »Tovariš, vem, da ti je štiridimenzionalni svet prav tako nedosegljiv, kakor nazori gotovih ljudi. Postaviti v oglišče treh pravokotno stikajočih se premic še eno premico v kotu 90 stopinj, ne da bi šla ta v že treh danih smereh, je isto kakor nazori ljudi, ki trde, da je belo črno ali obratno. In vendar najdeš ljudi, ki verujejo v eno ali drugo in ki tudi s tega stališča sodijo dejanja drugih.«

»Čudaki« bruhne iz mladega učitelja.

»Oni vidijo v našo skrito notranjost, za njih ni ploskev. Raz svojih točk višjega sveta nemoteno gledajo in brskajo po naših možganih, čitajo še tako skrivne misli, nagibe, dejanja v rojstvu, naše težje, itd. Vse to seveda razodevajo radovednežem.«

»Čudno, hm.«

S povzdignjenim glasom je starček nadaljeval: »Vidijo pa tudi vse naše grehe — resnične in neresnične — vidijo našo slabost za izvenšolsko delo, naše hlapčevstvo do režimov in še tako skrito versko in politično prepričanje. Najskrivnejšo misel pretvorijo s svojimi tridimenzionalnimi možgani v slabo dejanje!«